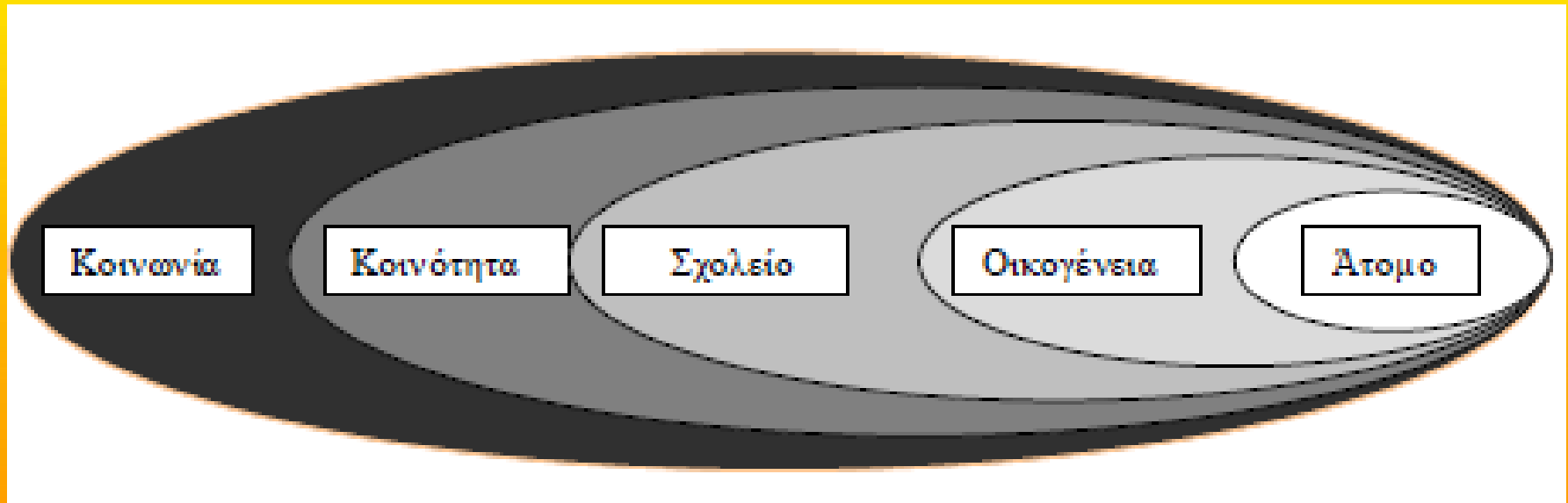

Ποιος είναι ο ρόλος του σχολείου έναντι στη σχολική βία;

Ψαρογιώργου Χαριτίνη

ΠΟΥ; ΓΙΑΤΙ;

Μαθητές θύματα σχολικού εκφοβισμού

ΗΠΑ	77%
Πορτογαλία	41,6%
Αγγλία	27%
Ιταλία	20%
Ελλάδα	14,7%
Ιρλανδία	13%
Νορβηγία	9%

Η σχολική βία με αριθμούς

75% των περιστατικών εκδηλώνεται στο προαύλιο

25% των περιστατικών συμβαίνει την ώρα της γυμναστικής

33% των θυτών δηλώνει ότι τα θύματα «το άξιζαν»

20% των μαθητών δηλώνει «συναισθηματικά αμέτοχο» στο ζήτημα

25% των θυμάτων δεν το λέει σε κανέναν

40% των θυμάτων το εκμυστηρεύεται στους γονείς του

50%+ των θυτών λέει ότι ούτε οι γονείς ούτε οι καθηγητές τούς έκαναν ποτέ παρατήρηση

ΠΩΣ;

ΘΥΜΑ; ΠΟΙΟΣ;

► Λόγοι που ένα παιδί γίνεται στόχος

ΠΗΓΗ:
Ευρωπαϊκή έρευνα για
το φαινόμενο του
σχολικού εκφοβισμού
(Europe's Anti Bullying
Campaign και
Το Χαμόγελο
Του Παιδιού - 2012

Παράγοντες κινδύνου για σχολικό εκφοβισμό στο σχολείο:

- Ανταγωνιστικότητα

- Έλλειψη ενθάρρυνσης

- **Αδιαφορία**

- Μειωμένο ενδιαφέρον

- Έλλειψη συνεργασίας

- Έλλειψη κώδικα συμπεριφοράς και
συνολικής σχολικής πολιτικής

- Έλλειψη προγραμμάτων ψυχοκοινωνικής αγωγής

.....κλπ.

Το σχολείο: ολοκληρωμένη πολιτική μέσα από μία διαδικασία:

1. Ενημέρωση (βιβλιογραφία)

2. Δέσμευση

(Διευθυντής/ντρια - Σχολική επιτροπή - Σύλλογος διδασκόντων - Σύλλογος γονέων και κηδεμόνων - Μαθητικά συμβούλια)

3. Συγκρότηση συντονιστικής επιτροπής

4. Σχεδιασμός ολοκληρωμένης πολιτικής:

• Συλλογή στοιχείων

• Σχεδιασμός στόχων

• Ρόλοι και ευθύνες εκπαιδευτικών, γονέων, μαθητών

• Στήριξη στους μαθητές-θύματα: σε ποιον αναφέρουν το περιστατικό, διαδικασία που θα ακολουθηθεί, υποστήριξη που θα δοθεί

• Συμβουλές για τους θεατές-μαθητές: πως παρεμβαίνουν, που αναφέρουν

• Συμβουλές για τους γονείς θυτών, θυμάτων και θεατών: διαδικασίες

• Εντοπισμός φορέων για πληροφόρηση και τεχνογνωσία

• Εντοπισμός πιθανών δυσκολιών και τρόπων αντιμετώπισης

• Επιλογή και σχεδιασμός των παρεμβάσεων (σε όλα τα επίπεδα: ατομικό, τάξης, σχολικής Μονάδας)

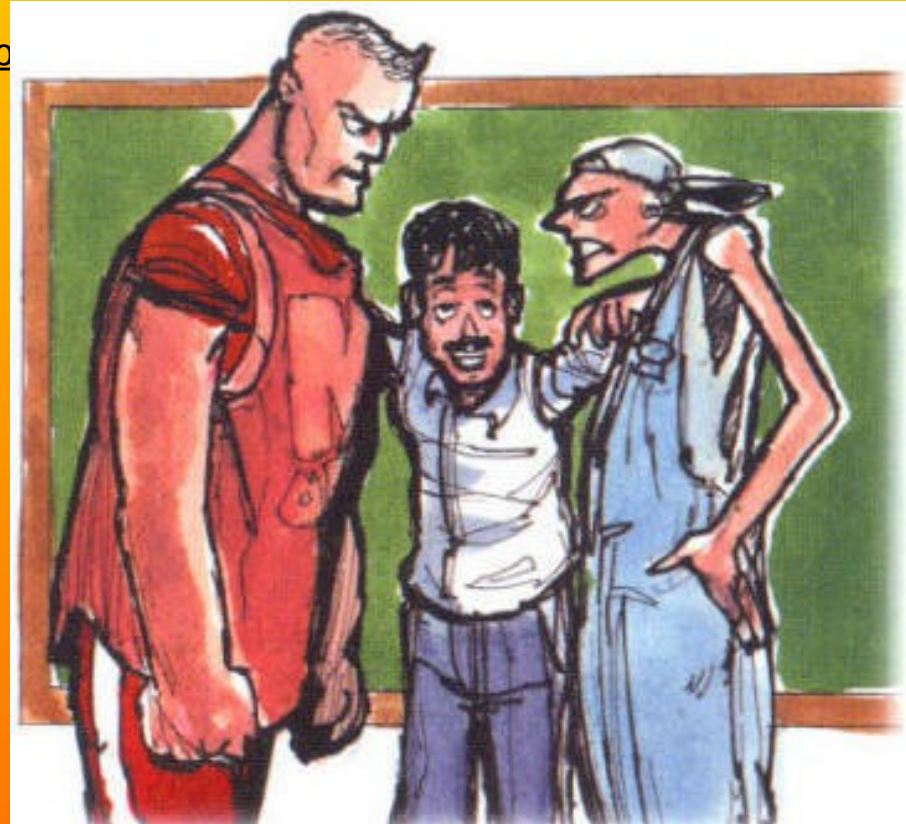
• Διάχυση της πολιτικής (μαθητές, γονείς και ευρύτερη κοινότητα)

5. Εφαρμογή της πολιτικής - 6. Αξιολόγηση της εφαρμογής της πολιτικής, πιθανός επανασχεδιασμός, βελτιωτικές κινήσεις.

Σε επίπεδο σχολείου

- παρεμβάσεις (ημερίδες, ομιλίες, φυλλάδια, κλπ) (γονείς, εκπ/κοί, μαθητές)
- Διαρκής εκπαίδευση των εκπαιδευτικών
- Τακτικές συνελεύσεις των εκπαιδευτικών για το θέμα - δημιουργία συντονιστικής επιτροπής - Ομάδες εκπαιδευτικών / διαμεσολαβητών - πρωτοβουλίες: «διαμεσολάβηση συνομηλίκων» (μαθητές παρατηρητές)
- Συνεργασία με το σύλλογο γονέων και ενθάρρυνση συμμετοχής τους - Επικοινωνία με τους γονείς θυτών και θυμάτων
- Φυσικό περιβάλλον (π.χ. αφίσες)- δημιουργικότητα των μαθητών (διαφορετικότητα)
- Προγράμματα αγωγής υγείας
- Εποπτεία των χώρων, όπου συνήθως 'κρύβεται' ο εκφοβισμός
- Διατήρηση αρχείου (Αύξηση; Μείωση; Το ίδιο;)

Σε επίπεδο τάξης

• βιωματικά εργαστήρια

• προγράμματα αγωγής υγείας

• μαθητικά συμβούλια,

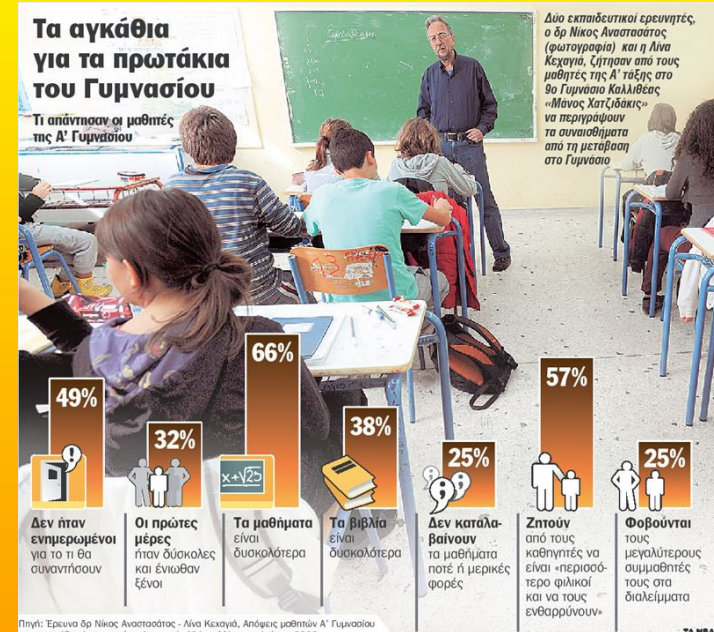
• συναποφασίζουν με τους μαθητές έναν κώδικα συμπεριφοράς στην αρχή της χρονιάς

• διαλεύκανση κάθε αναφοράς για εκφοβισμό - σύστημα ανοιχτής και εμπιστευτικής επικοινωνίας με τους μαθητές - μία διαδικαασία αναφοράς των περιστατικών - χρόνο για την εμπέδωση ενός υγιούς σχολικού κλίματος

• αντιμετώπιση θυτών κατ' ιδίαν,

• συχνή ενημέρωση των γονέων και να ακούνε προσεκτικά τις ανησυχίες τους

• Έρευνα περιστατικών

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΣ:

- Ομιλία σε μαθητές και εκπ/κους, καθώς και στους γονείς
- Προγράμματα Αγωγής Υγείας (οπωσδήποτε η α΄ γυμνασίου) και
- Αφίσες

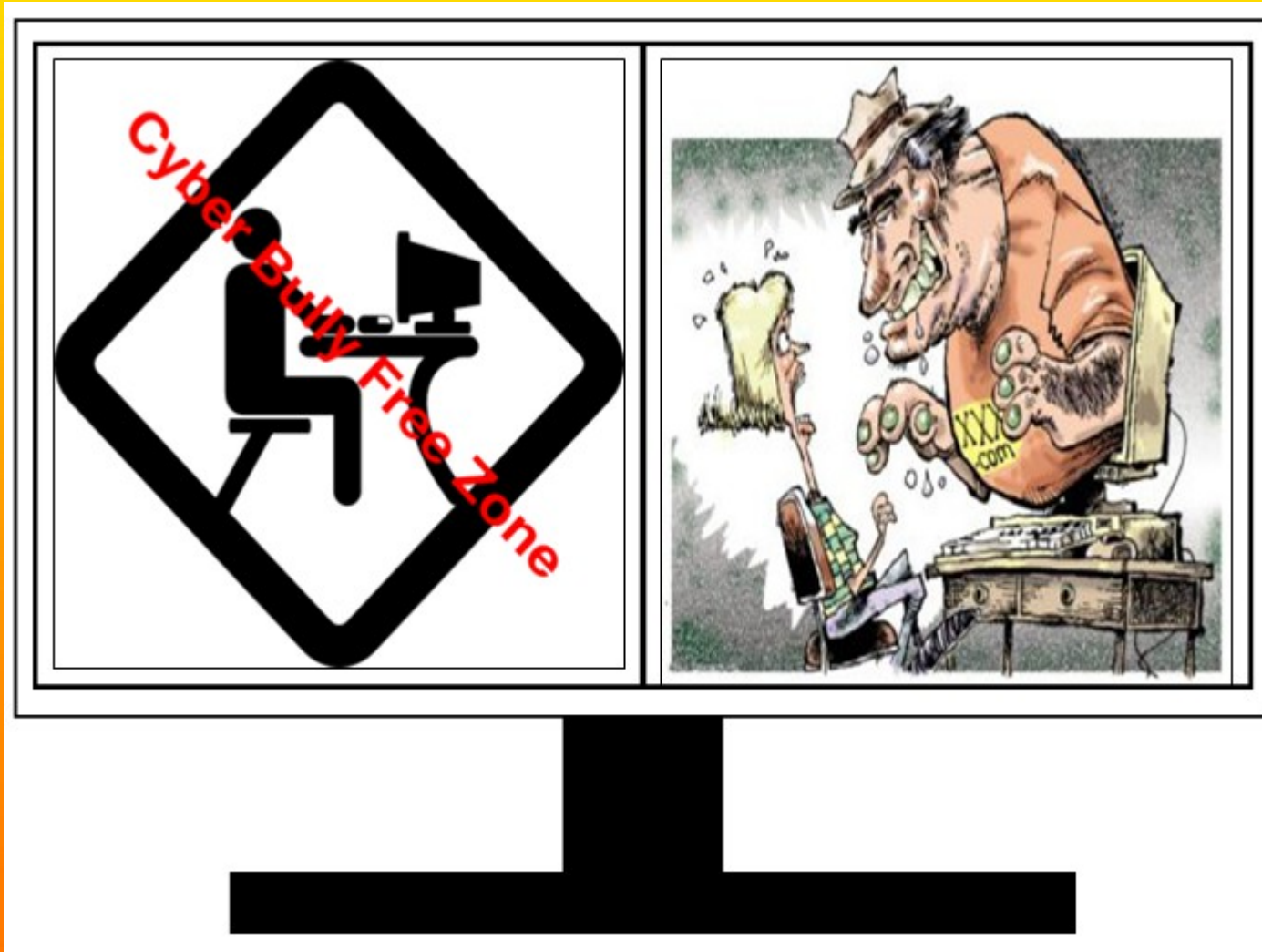
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ ΣΕ:

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ (ΛΟΓΟΤΥΠΟ)

- ΟΚΑΝΑ (ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ) 3^Η ΘΕΣΗ
- ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ «Λέμε ΟΧΙ στο σχολικό εκφοβισμό»

«Κίνδυνοι στο Διαδίκτυο»

ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ- ΘΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ

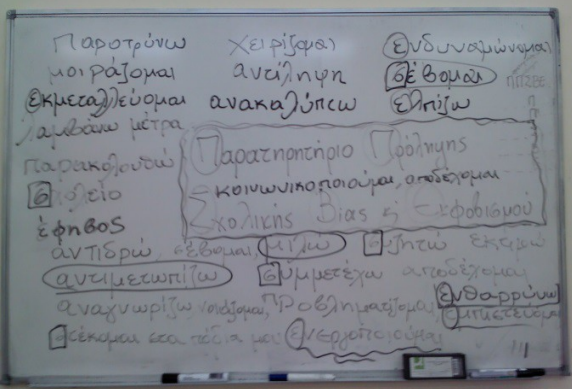
Λ.Τ. ΛΙΒΑΔΙΟΥ
ΣΧ. ΕΤΟΣ;2013-2014
Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ

*ΜΟΚΑ ΓΕΩΡΓΙΑ, ΤΣΑΝΟΥΣΑ ΑΛΙΚΗ &
ΝΤΑΜΠΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ*

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ
ΠΡΟΛΗΨΗΣ
ΣΧΟΛΙΚΗΣ
ΒΙΑΣ ΚΑΙ
ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ
(ΛΟΓΟΤΥΠΟ)

ΟΚΑΝΑ (ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ) 3^η ΘΕΣΗ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ ΣΟΥΓΛΗ ΘΕΑΝΩ

31 03 2014

ΤΖΗΜΑΓΙΩΡΓΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ & ΤΣΑΝΟΥΣΑ ΑΛΙΚΗ

«Λέμε ΟΧΙ στο σχολικό εκφοβισμό»

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΟΜΑΔΑΣ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ ΤΗΣ Α' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΣΕΒΟΜΑΙ

τη
Διαφορετικότητα

Συμπεριφορές εκπαιδευτικών στη διαχείριση τάξης

- Το υποστηρικτικό στυλ → ξεκάθαρα όρια
- Το αυταρχικό στυλ → επιβάλλεται με εντολές και απειλές
- Το επιτρεπτικό στυλ → δεν θέτει ξεκάθαρα όρια

Σενάριο_1

ένας μαθητής φτάνει αργοπορημένος, για πολλοστή φορά, την πρώτη ώρα των μαθημάτων

«Αν ξαναργήσεις, θα πάρεις μονόωρη και βαρέθηκα τις δικαιολογίες σου, δεν θέλω να ακούσω τίποτα»

«Α, τελικά βρήκες το δρόμο, Γιώργο; Λοιπόν, κάθισε να συνεχίσουμε»

«Καλημέρα Γιώργο. Άργησες για ακόμη μία φορά και θα συζητήσουμε γι' αυτό στο διάλειμμα»

Συμπεριφορές εκπαιδευτικών στη διαχείριση τάξης

Σενάριο_2

Δύο αγόρια μαλώνουν στο προαύλιο.

Εκπαιδευτικός (φωνάζοντας από μακριά): Ελάτε εδώ εσείς! Αμέσως είπα! Τι νομίζετε ότι κάνετε;

Αγόρι 1: (αναψοκοκκινισμένο και λαχανιασμένο): Αυτός το ξεκίνησε!

Αγόρι 2: (αναψοκοκκινισμένο και κλαίγοντας): Ψέματα! Αυτός με έβρισε!

Εκπαιδευτικός (φωνάζοντας): Τέλος είπα! Πηγαίνετε αμέσως και οι δύο στο γραφείο της διευθύντριας!

Τι μηνύματα πήραν οι μαθητές;

- Το να φωνάζεις είναι σημαντικό
- Το να ακούσεις και να μάθεις τι έγινε δεν είναι σημαντικό

Συμπεριφορές εκπαιδευτικών στη διαχείριση τάξης

Σενάριο _3

Δύο αγόρια μαλώνουν στο προαύλιο.

Εκπαιδευτικός (κινούμενος προς τα παιδιά): Σταματήστε παιδιά, ηρεμήστε. Τι συμβαίνει εδώ;

Αγόρι 1: (αναψοκοκκινισμένο και λαχανιασμένο): Αυτός το ξεκίνησε!

Αγόρι 2: (αναψοκοκκινισμένο και κλαίγοντας): Ψέματα! Αυτός με έβρισε!

Εκπαιδευτικός: Εντάξει. Τώρα είστε και οι δύο θυμωμένοι. Πάρτε μια βαθιά ανάσα κι ελάτε να πιείτε ένα ποτήρι νερό να ηρεμήσετε. Μετά θα συζητήσουμε τι συνέβη για να λύσουμε το πρόβλημα.

Τι μηνύματα πήραν οι μαθητές;

- Το να πιεις λίγο νερό και να πάρεις μια βαθιά ανάσα, μπορεί να σε βοηθήσει να διαχειριστείς το θυμό σου
- Η συζήτηση για τα προβλήματα είναι μία εναλλακτική στη βία
- *Θέλει να μας ακούσει και να μας βοηθήσει*

Λεκτική επικοινωνία εκπαιδευτικού – θύτη και τα αντίστοιχα μηνύματα που εμπεριέχει αυτή η επικοινωνία.

«Πώς και αποφάσισες να τον χτυπήσεις;»

«Θα πρέπει τώρα να πάμε στο γραφείο και να βρούμε μαζί ένα τρόπο να λύσουμε αυτό το πρόβλημα»

«Πώς νομίζεις ότι ένοιωσε;»

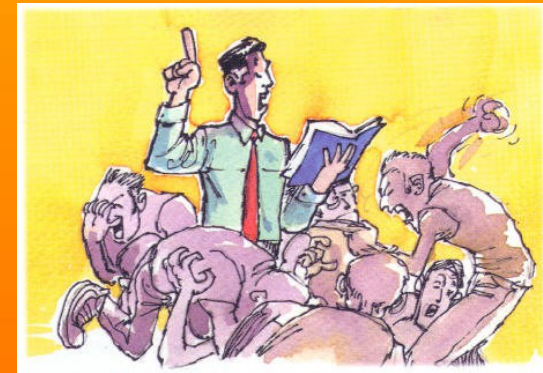
«Τι νομίζεις θα μπορούσε να γίνει για να μην επαναληφθεί ξανά;»

«Η τιμωρία σου είναι στέρηση όλων των επόμενων διαλειμμάτων»

«Κοίτα τι έκανες, απαράδεκτη συμπεριφορά!»

«Για να δούμε τώρα τι θα σκεφτείς για να το εξηγήσεις αυτό!»

► Όχι: «Χτύπησες το Γιώργο;» Αλλά: «Ο Γιώργος πονάει και κλαίει. Τι συνέβη;»

Μη Λεκτική επικοινωνία εκπαιδευτικού – θύτη και τα αντίστοιχα μηνύματα που εμπεριέχει αυτή η επικοινωνία.

Διατηρήστε την έκφραση του προσώπου σας ουδέτερη.

Διατηρήστε οπτική επαφή αλλά αποφύγετε να επιμείνετε να κάνει το ίδιο και ο μαθητής (π.χ. 'να με κοιτάς όταν σου μιλάω').

Βεβαιωθείτε ότι δίνετε αρκετό προσωπικό χώρο (όχι πολύ κοντά στο πρόσωπο του μαθητή).

Αποφύγετε : να κουνήσετε το δάκτυλό σας, να βάλετε τα χέρια σας στη μέση σας, να χτυπήσετε ένα αντικείμενο (π.χ. πόρτα, βιβλίο).

Αποφύγετε να ανεβάσετε την ένταση της φωνής σας (ήρεμο τόνο)

Αναστατώνεστε ή θυμώνετε: δώστε λίγο χρόνο στον εαυτό σας και πάρτε μερικές βαθιές ανάσες, για να ηρεμήσετε, πριν μιλήσετε στο μαθητή.

Αν δε μπορείτε μόνοι σας να ελέγξετε την κατάσταση, ζητήστε τη βοήθεια του υπόλοιπου προσωπικού του σχολείου.

Αντιμετώπιση θυτών

Σύνηθες: προσπάθεια να διαλευκανθεί το περιστατικό την ίδια εκείνη στιγμή (ενθαρρύνει τα ψέματα, τη συνέχιση της επιθετικότητας αλλά και της θυματοποίησης).

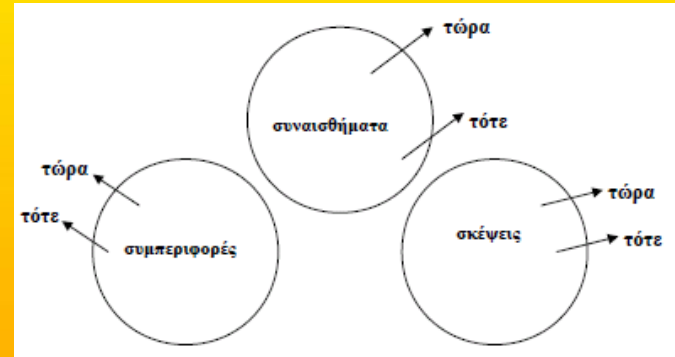
Καλύτερα: αργότερα, με ατομικές ή/και ομαδικές συναντήσεις με τους εμπλεκόμενους, ο εκπαιδευτικός θα μπορέσει να αντιμετωπίσει αποτελεσματικότερα το περιστατικό.

Αποφεύγουμε : να ρωτήσουμε «γιατί το έκανες;» (δύσκολο για τον οποιονδήποτε να εξηγήσει τις πράξεις του).

- Αντιμετωπίστε τις απειλές με τρόπο που να δείχνει ενδιαφέρον για τα συναισθήματα του
- Πάρτε σοβαρά κάθε απειλή
- Για να εκτιμήσετε την αξία της απειλής και την πιθανότητα πραγματοποίησής της, σκεφτείτε την προηγούμενη συμπεριφορά του μαθητή
- Αν δεν είστε σίγουροι για την εκτίμησή σας, συμβουλευτείτε έναν ειδικό σε θέματα ψυχικής υγείας.

Οι ποινές ως μέθοδος αντιμετώπισης του εκφοβισμού : μόνο προσωρινά

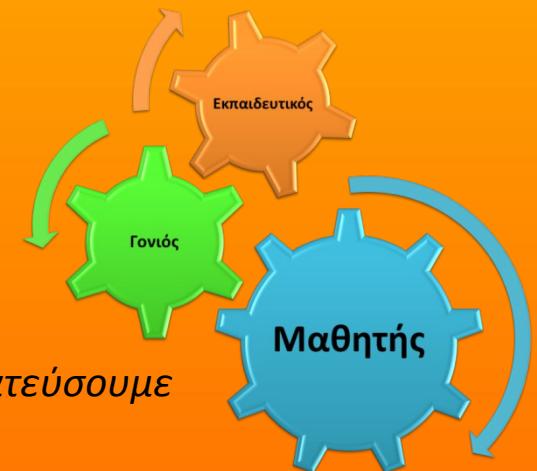
- Υπάρχουν μη τιμωρητικές μέθοδοι διαχείρισης περιστατικών εκφοβισμού π.χ. «Ομάδας υποστήριξης» ('No-Blame' or 'Social Group Method'), Πίκας (Method of Shared Concern), «Επανορθωτικής Δικαιοσύνης» (Restorative Justice)

- Σίγουρα θα υπάρξουν εμπόδια

- Αν θα αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά το περιστατικό εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, μερικοί από αυτούς είναι:

1. η σοβαρότητα των περιστατικών,
2. η επαρκής επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και η εμπειρία τους,
3. η συνεργασία γονέων, κοινότητας και σχολείου,
4. τα διαφορετικά αποτελέσματα των διαφόρων μεθόδων ανάλογα με το εκάστοτε ευρύτερο εκπαιδευτικό πλαίσιο.
5. Η δική μας καλή πρόθεση, καλή διάθεση και ίσως χρειαστεί να επιστρατεύσουμε και το φιλότιμο!

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΔΕΝ ΜΠΟΡΩ ΑΛΛΑ ΔΕ ΘΕΛΩ!

Σας ευχαριστώ
για την προσοχή σας!

**ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΔΕΝ
ΜΠΟΡΩ ΑΛΛΑ ΔΕ ΘΕΛΩ!**

